

Vedlejší ARIA atributy: aria-details, aria-roledescription a aria-description

Pátý díl seriálu o WAI-ARIA se věnuje třem vedlejším atributům, které úzce navazují na `aria-describedby` z minulého dílu: `aria-details` pro strukturovaný obsah, `aria-roledescription` pro vlastní název role a `aria-description`, který je zatím jen ve stavu návrhu specifikace.

aria-details

`aria-details` je bohatší varianta `aria-describedby` pro obsah, který se nedá zploštit do jedné věty, aniž by ztratil smysl. Je součástí WAI-ARIA od verze 1.1, platí i v 1.2–1.3 (na rozdíl od trojice [z minulého dílu](#) je tedy o verzi mladší).

Co dělá

Odkazuje na prvek (nebo víc prvků), který nese podrobnější, strukturovaný obsah. Na rozdíl od `aria-describedby` se ale tenhle obsah nepřevádí na plochý text a nestává se součástí přístupného popisu. Čtečka dá uživateli vědět, že podrobnosti existují, a nechá ho do nich přejít samostatně:

```
<span role="term" aria-details="bezier-vysvetleni">Bézierova křivka</span>
...
<div id="bezier-vysvetleni" role="definition">
  <h2>Bézierova křivka</h2>
  <p>Matematicky popsaná křivka používaná v počítačové grafice a animaci...</p>
</div>
```

Přesná podoba se liší podle kombinace prohlížeče a čtečky. JAWS na fokusovaném prvku ohlásí „Has details“, NVDA (od verze 2021.2) umí přečíst shrnutí podrobností, ale jen přes příkaz, který si musí uživatel sám navázat na klávesu ve Vstupních gestech. Bez tohoto nastavení se `aria-details` samo o sobě nijak neohlásí.

Na co se aplikuje

Podobně jako `aria-describedby`, tedy na téměř libovolný prvek. Hodí se tam, kde by zploštění do jedné věty ztratilo strukturu: definice s vlastním nadpisem, chybová hláška s odrážkovým seznamem, obrázek s delším popisem.

Omezení

- Odkazovaný obsah se nepřevádí na text a nestává se součástí přístupného popisu prvku. `aria-details` proto nenahrazuje `aria-describedby`, který řeší jiný případ.
- Podpora u čteček je nerovnoměrná. Před nasazením na klíčové místo si ověřte, jak si s ním poradí cílová kombinace prohlížeče a čtečky.
- Na rozdíl od `aria-label/aria-labelledby`, které nejdou použít u rolí bez pojmenování (caption, code, generic a další, [viz předchozí díl](#)), se `aria-details` touhle výjimkou neřídí. Zákaz „nepojmenovatelných“ rolí platí jen pro přístupné jméno, ne pro popis. `aria-details` (stejně jako `aria-describedby`) proto funguje na libovolné roli bez omezení.

Hodnota a vztah k jiným atributům

Hodnota je jedno nebo víc `id` oddělených mezerou, stejně jako u `aria-describedby`. Lze ho kombinovat s `aria-describedby` na stejném prvku: jedno nese krátký plochý popis, druhé odkaz na podrobnosti.

Proč to takhle je

- Ne každý doplňující obsah má smysl zploštit do jedné věty. Tabulka má řádky a sloupce, seznam kroků svoje pořadí, obrázek vlastní popisek: převod na plochý text (jako u `aria-describedby`) by tuhle strukturu smazal.
- `aria-details`

proto nechává obsah tak, jak je, a jen řekne čtečka, že tam něco podrobnějšího existuje a dá se do toho přejít.

JanBalak.name — <https://www.janbalak.name/clanky/vedlejsi-aria-atributy-aria-details-aria-roledescription-a-aria-description.html>

Příklad správného použití

```
<button aria-details="chyba-detail">Odeslat</button>
...
<div id="chyba-detail" role="alert">
  <h2>Formulář se nepodařilo odeslat</h2>
  <ul>
    <li>E-mail není v platném formátu</li>
    <li>Chybí telefonní číslo</li>
  </ul>
</div>
```

Chybová hláška má vlastní nadpis a seznam bodů. Zploštit ji do jedné věty přes `aria-describedby` by strukturu ztratilo, `aria-details` ji ale nechá tak, jak je. Na fokusovaném tlačítku JAWS ohlásí „Odeslat, tlačítko, Has details“. Teprve po přechodu do odkazovaného obsahu čtečka přečte nadpis „Formulář se nepodařilo odeslat“ a oba body seznamu zvlášť.

aria-roledescription

Čtečka oznamuje roli prvku (tlačítko, odkaz, karusel...) automaticky, podle toho, jaká role nebo element to je. `aria-roledescription` ale dovolí tohle oznámení přepsat vlastním, výstižnějším názvem. Je součástí WAI-ARIA od verze 1.1, platí i v 1.2-1.3.

Co dělá

Přepíše výchozí ohlášení role vlastním textem. Čtečka pak místo obecného názvu role řekne to, co autor napsal:

```
<section role="region" aria-roledescription="karusel" aria-label="Doporučené produkty">...</section>
```

Čtečka ohlásí „Doporučené produkty, karusel“ místo obecného „Doporučené produkty, oblast“.

Na co se aplikuje

Typicky na vlastní nebo složené komponenty, kde standardní role (`group`, `region`, `article`...) sama o sobě neříká, co to vlastně je: karusely, snímky prezentace, posuvníky s vlastním chováním.

Omezení

- `aria-roledescription` nepřebíjí samotnou roli, jen její ohlášení. Mění jen to, jak se řekne nahlas, ne jak se s prvkem zachází. Funkčnost a klávesová obsluha musí pořád odpovídat skutečné roli.
- Mělo by se používat střídmo. MDN k tomu výslovně radí, ať se přidává hlavně u neinteraktivních kontejnerových rolí (`group`, `region`) nebo pro upřesnění konkrétního widgetu, jinak přepisování známých názvů rolí spíš uškodí, než pomůže.
- Musí být napsaný u prvku s platnou rolí (nefunguje u `role="generic"`) a nesmí být prázdný ani vytvořený jen z mezer.
- Při překladu stránky do jiného jazyka je potřeba přeložit i tenhle text. Jinak čtečka v cizojazyčné verzi ohlásí název role v jiném jazyce, než ve kterém je zbytek stránky.

Hodnota a vztah k jiným atributům

Hodnota je libovolný text, žádná pevná množina klíčových slov. Na rozdíl od role samotné, která musí být z definované sady. `aria-roledescription` se čte navíc k přístupnému jménu (`aria-label` nebo `aria-labelledby`), ne místo něj.

Proč to takhle je

- Standardní role jako `group` nebo `region` jsou obecné. U složitější komponenty (karusel, prezentace) proto čtečka bez `aria-roledescription` ohlásí jen tenhle obecný název, ne co to doopravdy je.
- Přepisuje se jen hlášení role, ne role samotná. Čtečka pořád ví, že se s prvkem dá zacházet jako se skupinou nebo oblastí, jen mu dá lidštější jméno.

Příklad správného použití

```
janBalak.name=https://www.janbalak.name/clanky/vedlejsi-aria-atributy-aria-details-aria-roledescription-a-aria-description.html
<div role="article" aria-roledescription="snímek" aria-labelledby="snímek-nadpis">
  <h2 id="snímek-nadpis">Výsledky za ?tvrtletí</h2>
  ...
</div>
```

Čtečka ohlásí „Výsledky za čtvrtletí, snímek“ místo výchozího „Výsledky za čtvrtletí, článek“.

aria-description

`aria-label` má sourozence i pro popis, nejen pro jméno. Atributem je přímý text bez nutnosti odkazovaného prvku. Zatím je to ale jen návrh, protože `ariadescription` je součástí až WAI-ARIA 1.3, která je stále ve stavu Working Draft, ne hotového doporučení.

Co dělá

Funguje mechanicky stejně jako `aria-label`: hodnota je přímo text, žádný odkaz na `id`. Liší se jen tím, k čemu se použije. `aria-label` dává prvku jméno, `aria-description` popis, což je stejný rozdíl jako mezi `aria-labelledby` a `aria-describedby`, jen bez odkazovaného prvku:

```
<div role="application" aria-label="Kalendář?" aria-description="Rozvrh zápasů pro sezónu 2026">...</div>
```

V čtečkách, které `aria-description` už podporují, by se ohlásilo „Kalendář, aplikace, Rozvrh zápasů pro sezónu 2026“. Popis se čte hned po jménu a roli, stejně jako u `aria-describedby`.

Proč se tady nerozebírá do detailu

- Je to teprve návrh specifikace, ne hotové doporučení, a může se ještě změnit.
- Podpora u čteček je zatím omezená: MDN k němu výslovně radí, ať se do doby širší podpory používá raději `aria-describedby` [z minulého dílu](#).
- Až se dostane dál ve schvalovacím procesu a podpora bude lepší, může si zasloužit vlastní podrobný díl. Zatím je fér ho zmínit jen jako něco, co se teprve chystá.

Zdroje

- [ARIA: aria-details attribute](https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Reference/Attributes/aria-details) (https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Reference/Attributes/aria-details)
- [ARIA: aria-roledescription attribute](https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Reference/Attributes/aria-roledescription) (https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Reference/Attributes/aria-roledescription)
- [ARIA: aria-description attribute](https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Reference/Attributes/aria-description) (https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Reference/Attributes/aria-description)